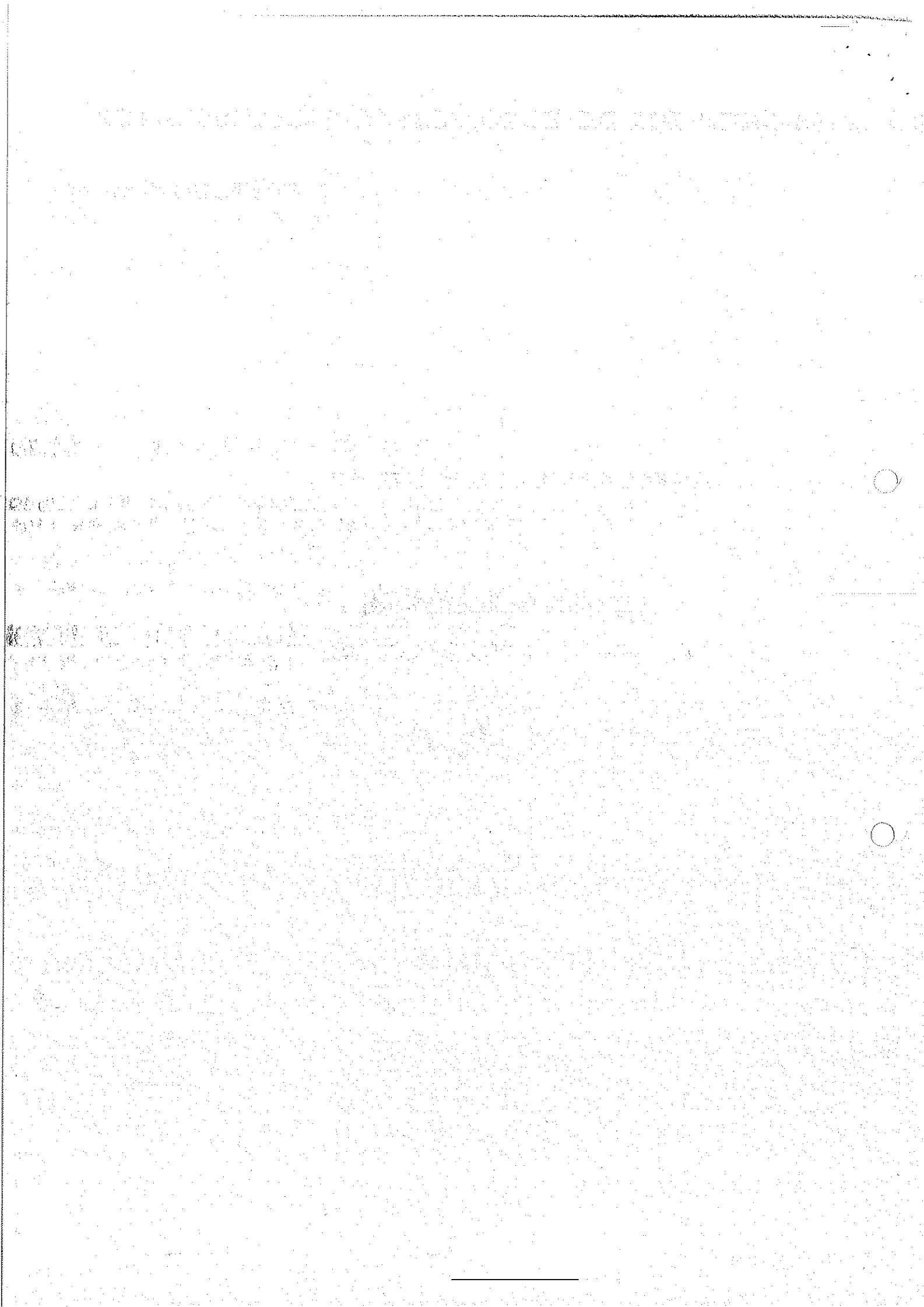

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM (78) 512 endelig udg.
Bruxelles, den 10. oktober 1978

TREPARTSKONFERENCEN DEN 9. NOVEMBER 1978

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

<u>INDLEDNING</u>	1
I. <u>DEN NUVÆRENDE ØKONOMISKE OG SOCIALE SITUATION OG DENS KONSEKVENSER</u>	2
II. <u>HELHEDSSTRATEGIEN</u>	3
1) Stimulering af væksten	4
2) Det europæiske valutasystem	4
3) Det nye investeringsopsving	4
4) Strukturtilpasning	5
5) Tjenesteydelseernes større rolle	6
6) De sociale betingelser for fremgang	7
III. <u>GENNEMFØRELSE AF STRATEGIEN</u>	8
1) Stimulering af væksten, navnlig gennem investering	8
- Begrænsning af usikkerhedsfaktorerne	8
- Sikring af en mere dynamisk efterspørgsel	9
- Styrkelse af virksomhedernes og investeringernes rentabilitet	10
2) Godkendelse af den strukturelle tilpasning samt midlerne til at fremme denne	11
- De ledsagende sociale foranstaltninger	12
- Vækst og innovation	12
- Innovation gennem forskning	13
- Støtte til små og mellemstore virksomheder	13
- Uddannelse og undervisning	13
- Arbejdsvilkår og mobilitet	14
3) Fordeling af arbejdet som middel mod arbejdsløshed	14
KONKLUSIONER	16
BILAG: I, II, III og IV	20

INDLEDNING

Den generelle målsætning for denne trepartskonference er at finde frem til veje og midler med henblik på at genoprette et højt beskæftigelsesniveau og en afbalanceret vækst i Fællesskabet gennem en samordnet aktion fra de nationale regeringer, arbejdsmarkedets parter og Kommissionen.

Til trods for afdampningen af pris- og lønstigningerne og regeringernes indsats er antallet af arbejdsløse nemlig stadig overordentlig stort. Denne fortsatte underbeskæftigelse gør det presserende nødvendigt at finde frem til en acceptabel løsning på dette problem.

Bremen- og Bonn-aftalerne yder væsentlige bidrag til bekæmpelsen af underbeskæftigelsen. Treparkskonferencens deltagere, regeringerne, arbejdsmarkedets parter og Kommissionen bør søge at støtte og udvikle de dér vedtagne aktioner ved at give deres eget bidrag gennem en samordnet indsats på fællesskabsplan.

I dette dokument beskrives den strategi og de foranstaltninger, som Kommissionen mener er nødvendige for at genoprette beskæftigelsessituationen, og samtidig tages der stilling til de særlige krav, som blev rettet til Kommissionen på den sidste trepartskonference i 1977.

Som afslutning på denne konference havde formanden, Dennis Healey, opfordret deltagerne til at medvirke ved en række arbejder, der koncentreredes om fire emner: de forskellige arbejdsfordelingsmetoders omkostninger, effektivitet og konsekvenser; den tertiære sektors rolle (herunder den offentlige sektor); de begrænsninger, der skyldes det internationale miljø, og de heraf følgende ændringer i beskæftigelses- og investeringsstrukturen; og endelig de forhold, der kan fremme de offentlige og private investeringer og disses positive indvirkning på beskæftigelsen.

Disse emner er blevet indgående drøftet mellem Kommissionen, arbejdsmarkedets parter og repræsentanter for regeringerne inden for rammerne af dels Det stående udvalg for Beskæftigelse, dels Udvalget for økonomisk Politik. Deres konklusioner findes i bilag 1, 2 og 3.

Denne rapport bygger på de vigtigste erfaringer, Kommissionen har draget af dette arbejde, og de integreres i en helhedsplan. I rapporten behandles den nuværende økonomiske og sociale situation, og der redegøres for den af Kommissionen anbefalede strategi, ligesom der peges på de aktioner, som anses for at være nødvendige for en gennemførelse heraf.

I. DEN NUVÆRENDE ØKONOMISKE OG SOCIALE SITUATION OG DENS KONSEKVENSER

Fremskridtene i Fællesskabet i 1977 henimod en mindskelse af uligevægten på betalingsbalancerne og en afdampning af de inflationære spændinger, er fortsat i 1978. Prisstigningerne er afdæmpet betydeligt. Stigningstakten er faldet fra 9,0% i 1977 (13% i 1975) til ca. 7% i år. Stigningen i løn-omkostningerne er ligeledes mindsket til nær ved 7,3% mod 8,5% i 1977 og 17,5% i 1975 (se bilag 4). Den årlige gennemsnitlige vækstrate i Fællesskabet var i perioden 1973 - 1977 kun på 1,8%, dvs. ca. 1/3 af vækstraten i den foregående periode. Under de gunstigste forhold når den kun op på 2,6% i år. Denne vækstafmatning er ledsaget af en uundgåelig stigning i arbejdsløsheden. Der er nu i Fællesskabet registreret over 6 millioner arbejdssøgende.

Stigningen i arbejdsløsheden skyldes først og fremmest den fortsat ringe vækst. Men den er også delvis en følge af, at arten af den tilbudte beskæftigelse og arbejdssøgendes faglige kvalifikationer tilpasses dårligere og dårligere til hinanden, hvilket hænger sammen både med en omlægning af økonomierne og betydelige ændringer i arbejdsudbudet: kvindernes stigende deltagelse i det erhvervsaktive liv, nye og større generationers fremkomst på arbejdsmarkedet samt en nedgang i antallet af arbejdstagere, der når pensionsalderen.

Der er mange følgevirkninger forbundet med en langsom vækst. Dels bliver problemerne i forbindelse med at skaffe beskæftigelse til en fortsat kraftigt stigende befolkning i den arbejdsdygtige alder stadig større. Det vil nemlig være illusorisk og ukorrekt at regne for meget med, at en betydelig afmatning i produktivitetsstigningen kan støtte efterspørgslen efter arbejdskraft. Et samfund, der ikke kan tilfredsstille ønskerne om arbejde for en betydelig del af den erhvervsaktive befolkning, bl.a. unge og kvinder, sætter for alvor sin sociale og økonomiske ligevægt på spil. Dels vil en ringe vækst yderligere vanskeliggøre fordelingsproblemerne ved at bremse bestræbelserne på en omfordeling til fordel for de laveste indkomster og forøge den sociale sikrings finansieringsproblemer. Endelig vil en varig vækstafmatning og fortsat stor underbeskæftigelse yderligere komplicere strukturtilpasningerne, idet de vil fremkalde øget modstand mod innovation og forandring, fremme defensive holdninger over for den tekniske udvikling, forøge de protektionistiske tendenser over for mere dynamiske konkurrenters stadige fremskridt, der vidner om en større tilpasningsevne, og hæmme den politik, der tager sigte på at mindske de regionale forskelle i Fællesskabets lande.

Det er betragtninger af denne art, der gør det berettiget at tale om et behov - der for øvrigt erkendes af medlemsstaternes regeringer og arbejdsmarkedets parter - for at iværksætte en økonomisk og social strategi, der skal kunne vende disse uacceptable tendenser.

II. HELHEDSSTRATEGIEN

Kommissionens strategi hviler på den grundtanke, at det for at øge beskæftigelsen er nødvendigt at få en hurtigere vækst, at øge tilpasningsevnen

for fællesskabsøkonomien og at træffe de sociale foranstaltninger, der er nødvendige, hvis denne strategi skal lykkes.

1) Stimulering af væksten

De beslutninger, der blev truffet på fællesskabsplan i Bremen og Bonn, danner grundlaget for dette opsving. Den aktion, der er indledt for at kunne fjerne hindringerne for en varig stigning i vækstraten, skal fortsættes og udbygges. Denne vækst skal bidrage til at forbedre ikke blot beskæftigelsessituationen, men også leve- og miljøvilkårene for alle og formindske forskellene i levestandard.

2) Det europæiske Valutasystem

Det nye europæiske valutasystem, der i princippet blev vedtaget på topmødet i Bremen, skal på afgørende måde bidrage til igen at tilvejebringe og fastholde vilkårene for en sund og varig ekspansion i Fællesskabets økonomi. Da valutasystemet tager sigte på at afskaffe de ustabile valutakurssvingninger og genoprette mere ordnede forhold mellem de europæiske valutaer, skulle det fjerne nogle af de store usikkerhedsfaktorer, som i de seneste år har hindret udviklingen i samhandelen og i de produktive investeringer.

Med støtte i medlemsstaternes vilje til på mellemlang sigt at fortsætte og udbygge de bestræbelser, de har udfoldet, og de fremskridt, de har gjort inden for inflationsbegrænsning og nedbringelse af underskuddene over for udlandet, vil valutasystemet bidrage til at genskabe de klima af stabilitet og tillid, der er en forudsætning for vækst.

Den stærkere samordning af politikken, de øgede konvergens mellem medlemsstaternes økonomiske resultater og den forening af finansielle midler, som gennemførelse af valutasystemet medfører, åbner mulighed for en varig vækst i Fællesskabet.

3) Det nye investeringsopsving

Det nye opsving i investeringerne synes at være en nødvendig betingelse for en tilbagevenden til en mere støt og ikke-inflationær ekspansion.

I en omstrukturingsperiode med lav vækst er den umiddelbare risiko for beskæftigelsen, at de fleste investeringer anvendes til at rationalisere produktionen af varer og tjenester. På mellemlang sigt vil disse rationaliseringsinvesteringer imidlertid øge efterspørgslen i de erhverv, der fremstiller kapitalgoder, og i dem, der har tilknyttet hertil; de vil i så fald have gjort det muligt at øge de pågældende sektors produktionsniveau og have skabt en ekstra indtækt.

Men det vil kun være muligt at sikre en hurtig oprettelse af nye arbejdspladser i den udstrækning, efterspørgslen stiger tilstrækkelig kraftigt. For at nå dette mål vil det derfor ikke være nok at øge investeringernes rentabilitet; det vil også være nødvendigt at sikre en mere dynamisk efterspørgsel, som ligeledes tager hensyn til samfundets nye ønsker, bl.a. med hensyn til offentlige goder.

Derfor er den nøglestilling, som investeringerne har fået i denne strategi, et udtryk for, at der samtidig må sikres:

- en forøgelse af produktionskapaciteten og
- en omstrukturering af økonomierne med henblik på at forbedre virksomhedernes rentabilitet og konkurrenceevne og at nedsætte fællesskabslandenes energimassige afhængighed.

4) Strukturtilpasning

Den investeringsudvikling og -spredning, som omstruktureringen af de europæiske økonomier indebærer, skal støttes på kapaciteten i et stort indre marked, der i vidt omfang er åbent over for omverdenen. Fællesskabsmarkedets voksende normalisering og åbning vil kunne sikre en bedre anvendelse af Fællesskabets ressourcer; det er også nødvendige betingelser for visse branchers levedygtighed og for dynamikken i Fællesskabet som helhed.

Det var i denne retning, bestræbelserne inden for rammerne af Fællesskabets aktionsprogram vedrørende Den økonomiske og monetære Union først udfoldede sig. Det er også i den retning, Fællesskabet i Bremen og Bonn på ny har bekræftet sin vilje til at udbygge systemet for fri international samhandel.

En protektionistisk politik synes hverken mulig eller hensigtsmæssig. Vor afhængighed af udlandet, hvad angår såvel forsyninger med råstoffer som afsætningen af vor produktion, tvinger os til at åbne Fællesskabets økonomi. Men denne politik forudsætter, at vores handelspartnere indtager samme holdning og accepterer vilkårene for en loyal konkurrence. Desuden udelukker en sådan politik ikke muligheden af, at der i ekstraordinære tilfælde

og under overholdelse af GATT's regler anvendes foreløbige beskyttelsesforanstaltninger dels i tilknytning til aktioner, der tager sigte på at omstrukturere sektorer, hvori der er alvorlige vanskeligheder, og dels for at tage hensyn til vanskeligheder for og legitime krav fra dem, der påtvinges disse omstruktureringer.

Fællesskabet må udvikle sin tilpasningsevne til ikke blot forandringer i sit internationale miljø, men også til ændringer, som berører den interne behovs- og efterspørgselsstruktur. Det er betingelsen for, at man kan imødekomme det kollektive ønske om en vækstmodel, som i højere grad end tidligere lægger vægten på bedre leve- og miljøvilkår.

Endelig skal strukturtilpasningen gøre det muligt at mobilisere kapacitetsreserverne i Fællesskabets mindst udviklede regioner og således bidrage til at løse beskæftigelsesproblemerne i disse regioner.

5) Tjenesteydelseernes større rolle

I den henseende skal udviklingen af tjenesteydelserne spille en større rolle med hensyn til værditilvækst, og især med hensyn til beskæftigelse. En del af dem er underlagt de almindelige markedsmekanismer (handel, finansielle tjenesteydelser, turisme). En anden del, hvis betydning synes at være stigende, udføres af administrationer eller organer, der ikke arbejder med gevinst for øje, på områder, såsom uddannelse, sundhed og sociale tjenesteydelser.

Realiseringen af det betydelige potentielle, der er i disse to dele af den tertiære sektor, afhænger i hvert land af, om der findes en sund og konkurrencedygtig industri. En sådan industri er nemlig hoveddrivkraften for innovationsprocessen, eksporten og en dynamisk vækst. Til gengæld betinger fremskridtene i den tertiære sektor, hvad enten den er markedsbestemt eller ikke-markedsbestemt, industriens harmoniske og konkurrencemæssige udvikling. Den stigende efterspørgsel efter visse typer af kollektive tjenesteydelser og ønsket om en større lighed i behovstilfredsstillelsen har medført en kraftig stigning i udgifter og personale i den offentlige sektor. Men denne stigning er nu om stunder begrænset gennem størrelsen af de offentlige underskud og det kraftige skatte- og afgiftstryk.

Disse begrænsninger kan ligeledes indskrænke de offentlige myndigheders handlefrihed til at gennemføre finanspolitiske foranstaltninger, der ellers kan øge efterspørgslen eller direkte stimulere investeringerne og oprettelsen af nye arbejdspladser.

Dog vil de finansielle begrænsninger, som for tiden bremser udvidelsen af udbuddet af kollektive tjenesteydelser, delvis forsvinde ved en større vækst og et fald i arbejdsløsheden. De vil nemlig få en gunstig indvirkning på budgetsaldoen ved at øge skatteindkomsterne og mindske de offentlige udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse.

6) De sociale betingelser for fremgang

Det vil ikke være realistisk, i det mindste på kort sigt, at nære det håb, at denne økonomiske strategi i sig selv kan opsuge den nuværende arbejdsløshed. Som følge af det nuværende lave aktivitetsniveau og det stigende antal unge og kvinder, som kommer ud på arbejdsmarkedet vil der gå flere år, inden der igen bliver den fulde beskæftigelse i Fællesskabet, som vi tilstræber. I den forbindelse kan foranstaltningerne vedrørende arbejdsfordeling, som ikke i sig selv øger det almindelige omfang af disponibelt arbejde, ikke desto mindre komme til at spille en vis rolle i den vanskelige periode, der forestår. En nuanceret og forsigtig fremgangsmåde er imidlertid påkrævet. Det må nemlig sikres, at denne støttepolitik ikke giver sig udtryk i en sådan stigning i lønomskostningerne, som er uforenelig med det disponible spillerum.

Iværksættelsen af en strategi, der hviler på en kraftig vækst forårsaget af et stærkt opsving i investeringerne, kræver afsavn, og det er vigtigt, at disse afsavn fordeles retfærdigt. Løntilbageholdenheden må for at kunne accepteres af arbejdstagerne nødvendigvis ledsages af fortrinsvis kvalitative kompensationer. Således bør en del af det opnåede udbytte anvendes til en forbedring af arbejdsvilkårene, bl.a. med hensyn til skifteholdsarbejde, samlebåndsarbejde og sikkerhed på arbejdspladsen.

Indvidere bør det sikres, at der fortsat sker en udvikling af det kollektive udstyr, især hvad angår undervisning og uddannelse, sundhed, samt social bistand og sikkerhed. Endelig bør arbejdstagernes øgede deltagelse på de forskellige økonomiske og sociale beslutningsniveauer udvides. En hensyntagen til denne sociale dimension er en nødvendig betingelse for, at en økonomisk strategi med en strukturtilpasning og et ikke-inflationært investeringsopsving kan krones med held.

III. GENNEFØRELSE AF STRATEGIEN

Ifølge Kommissionen skal denne strategi omfatte tre rækker foranstaltninger. Først er det vigtigt at forbedre de almindelige økonomiske vilkår for et genopsving i væksten og investeringerne. Dernæst bør det muliggøres, at foretage de strukturelle tilpasninger, der er blevet nødvendige på grund af de nye forhold i det internationale miljø og på grund af den ændrede holdning og udvikling i de enkelte lande. Endelig skal der udvikles en supplerende arbejdsfordelingspolitik, der tager højde for konsekvenserne af en hurtig stigning i udbudet på arbejdsmarkedet.

1) Stimulering af væksten, navnlig gennem investering

I denne henseende skal tre generelle betingelser opfyldes. Det er nødvendigt først at begrænse usikkerhedsfaktorerne, dernæst at sikre et passende efterspørgselsniveau og tilfredsstillende udsigter, og endelig at forbedre virksomhedernes og investeringernes rentabilitet.

- Begrænsning af usikkerhedsfaktorerne

Virksomhedernes investeringer kan ikke udvikle sig i en usikker atmosfære. Især har høje inflationsrater, valutakursernes uregelmæssige svingninger og frygten for en tilbagevenden til protektionismen, således som det kunne forventes, hæmmet investeringerne. Det er også for at overvinde disse vanskeligheder, at der i Det europæiske Råd i Bremen blev vedtaget nogle

forslag til et udvidet økonomisk og monetært samarbejde. I denne henseende er Kommissionens tjenestegrene ved at afslutte et arbejdsprogram, der tager sigte på at styrke de koordinerende og rådgivende mekanismer inden for fællesskabet og at indføre Det nye europæiske Valutasystem.

Sikring af en mere dynamisk efterspørgsel

For at forsøge at komme ud af den nuværende situation, som er karakteriseret af et lavt efterspørgselsniveau i de europæiske landes økonomi, blev det i Rådet i Bremen besluttet, at der skulle gøres en særlig stimulerende indsats. Denne indsats, der hovedsagelig skal tage sigte på at forøge efterspørgslen på hjemmemarkedet, skal tilpasses situationen i de enkelte medlemslande. Indsatsen kunne eventuelt også lave til formål at støtte efterspørgslen i udlandet.

Nødvendigheden af at bekæmpe inflationen og at støtte investeringerne indebærer stadige bestræbelser på at dæmpe stigningerne i de nominelle indkomster. Det er altså gennem skattelettelser, der muliggør en forøgelse af realindkomsten, at det faktiske forbrug kan stimuleres, idet der skal tages hensyn til de særlige forhold i hvert enkelt medlemsland. Disse skattelettelser burde hovedsagelig komme lavtlønnede til gode. Desuden ville deres større forbrugstilbøjelighed forøge den stimulerende virkning på produktion og beskæftigelse.

En forøgelse af de offentlige investeringsudgifter kunne til trods for budgetbegrænsningerne være et nyttigt bidrag til en vækst- og beskæftigelsesstrategi. I adskillige medlemslande er der nemlig på dette område i de senere år konstateret en tilbagegang eller en begrænsning til et maksimalt beløb (jf. bilag 4). Dog kan de foranstaltninger, der kommer i første række, variere fra land til land. I denne henseende bør de enkelte områder prioriteres, navnlig under hensyntagen til de tilbagevendende vedligeholdelses- og driftsudgifter, som er forbundne med hver enkelt investeringstype, muligheden for at investere hensigtsmæssigt i de pågældende regioner og betydningen af visse løbende udgifter også i fremtiden, navnlig inden for erhvervsuddannelse.

En større samordning på fællesskabsplan ville være særlig hensigtsmæssig

på investeringsområdet. Således kunne Fællesskabet på afgørende måde deltage i finansieringen af visse offentlige projekter, der vel er nyttige, men som støder på budgetbegrænsninger i de enkelte lande. Desuden ville det være hensigtsmæssigt at fastlægge og iværksætte et program vedrørende infrastrukturprojekter, der har betydning for hele Fællesskabet, og som især tager sigte på at forbedre balancen mellem de forskellige regioner samt kommunikationsnettene inden for Fællesskabet. Endelig kunne der ydes en særlig støtte til investeringerne på de områder, der har væsentlig betydning for fremtiden, og hver en fællesskabsaktion kan supplere hver enkelt medlemsstats indsats (energi, avanceret teknologi, tjenesteydelser ...).

Fællesskabet kunne også spille en mere aktiv rolle i støtten af efterspørgslen uden for dets område, idet det ved at forøge sin finansielle bistand kunne fremme mobiliseringen af den store potentielle efterspørgsel i udviklingslandene. Efter aftale med de andre udviklede lande og OPEC-landene burde Fællesskabet forøge sin offentlige bistand til udviklingslandene, idet denne bistand, der udgør 0,4% af Fællesskabets bruttonationalindkomst, stadig ligger meget under de tidligere indgåede forpligtelser.

Desuden kunne det overvejes at fastlægge en plan til støtte for offentlige og private investeringer i tredjelandene omkring Middelhavet. Denne plan skulle gå ud på at lette en strukturel tilpasning i disse lande - navnlig i dem, der ønsker at blive medlemmer af Fællesskabet - samt at reducere arbejdsløsheden dér. En sådan solidaritetshandling fra Fællesskabets side kunne også skabe betingelser for en udvidelse af Fællesskabets eksport, hvilket ville bidrage til fornyet vækst og genoprettelse af beskæftigelsen.

- Styrkelse af virksomhedernes og investeringernes rentabilitet

De private virksomheders og investeringers rentabilitet vil først og fremmest blive sikret ved et genopsving i erhvervslivet. Dernæst skal der fortsat gøres en indsats for at dæmpe stigningerne i de nominelle indkomster, og forøgelsen af realindkomsterne skal ske under forhold, hvor prisstigningerne fortsat afsvækkes. Det kan ligeledes eventuelt blive nødvendigt at lette de sociale bidrag og direkte skatter for visse kategorier af virksomheder.

I øvrigt har Kommissionen til hensigt at undersøge visse bestemmelser, der har betydning for investeringsbeslutningen, navnlig virkningen af investeringspræmier og virkningen af de forskellige former for finansiering af den sociale sikring. Kommissionen undersøger ligeledes, hvilke midler der kan gøre investeringsprojekterne mere gennemførlige.

2) Godkendelse af den strukturelle tilpasning samt midlerne til at fremme denne

Den pludselige afbrydelse af den stabile vækstrate brød den dynamiske ligevægt, som i løbet af 60'erne og indtil krisen havde gjort de enorme strukturforandringer i Europa, socialt acceptable og endog ønskelige.

En godkendelse i alles interesse af den strukturelle tilpasning indebærer, at både arbejdsmarkedets parter og regeringerne påtager sig et stort solidarisk ansvar. Det må imidlertid hverken dreje sig om rent ud at aflaste virksomhederne for det ansvar, som påhviler dem, for så vidt angår opretholdelsen af beskæftigelsesniveauet, eller altid at kunne bevare de eksisterende stillinger dér, hvor de findes. Endelig indebærer et sådant perspektiv ikke alene, at de offentlige myndigheder skal fremme væksten i makroøkonomisk henseende, men også at de skal muliggøre den strukturelle tilpasning gennem hensigtsmæssige forholdsregler.

- De ledsagende sociale foranstaltninger

I denne henseende må regeringerne og arbejdsmarkedets parter erkende, at en opretholdelse af en vis status quo i de sektorer, der er i vanskeligheder, kun er en strengt tidsbegrænset defensiv løsning. Det er i øvrigt i denne retning, Det europæiske Råd i Bremen klart har udtalt sig. På nationalt plan ville det være hensigtsmæssigt klart at definere omfanget og varigheden af de interventioner, der planlægges for at tage højde for ændringerne i det internationale miljø eller i de tekniske fremskridt. Disse foranstaltninger burde hovedsagelig tage sigte på at hjælpe de arbejdstagere, der søger ny beskæftigelse. På fællesskabsplan bestræber Kommissionen sig på at fastlægge de ledsagende, sociale foranstaltninger for at hjælpe de arbejdstagere, der rammes af virkningerne af omstruktureringforanstaltningerne. Til dette formål agter Kommissionen i højere grad at udnytte Den europæiske Socialfond samt eventuelt Fællesskabets andre finansielle midler. Kommissionen vil ligeledes stimulere det konkrete samarbejde mellem de enkelte landes arbejdsformidlingskontorer og uddannelsesinstitutioner, således at de kan tilpasse deres arbejde til disse nye krav. Disse foranstaltninger vil imidlertid ikke være tilstrækkelige. Det vil ligeledes være af betydning at muliggøre en tilpasning af medlemsstaternes økonomi, dels gennem stimulerende foranstaltninger på et plan, der ligger tæt på virksomhedsplanet, dels ved ikke mere at betragte regionalpolitik som en række økonomiske godtgørelsesforanstaltninger, men som en aktiv vækstpolitik, der tager sigte på at mobilisere og udvikle den potentielle kapacitet og efterspørgsel i de ugunstigt stillede regioner.

Kommissionen, der er overbevist om, at disse aktioner kan blive særlig effektive på grund af hele Fællesskabets deltagelse, har fremsat en række retningslinjer i det dokument, som den oversendte til Rådet i juni 1978, og hvis overskrift var "Beretning om nogle af vækstens strukturelle aspekter". Kommissionen ønsker, at der åbnes en bred debat om den almindelige og særlige fremgangsmåde, den har foreslået. Kommissionen vil gerne med det samme understrege betydningen af følgende områder:

- Vækst og innovation

Innovation er den vigtigste kilde til vækst, og alligevel har Europa ofte vist sig ude af stand til at gennemføre den proces, der fører til udnyttelse af dets økonomiske og kommercielle muligheder. Forøgelse af risikovillig kapital, patentproblemerne, skattespørgsmålene,

oprettelsen af afsætningsnet for små og mellemstore virksomheder samt udbredelsen af oplysninger er områder, som Fællesskabet må interessere sig for med henblik på at muliggøre den strukturelle tilpasning her.

- Innovation gennem forskning

Forskning og udvikling er meget væsentlige bestanddele af innovationen, og dette i endnu højere grad når den industrielle udvikling er rettet mod aktiviteter, hvor teknologi er fremherskende.

Imidlertid bevirker krisen, at de offentlige bestræbelser på dette område bremses på et tidspunkt, hvor virksomhederne selv ser sig tvungne til at nedsætte omfanget af de midler, som de anvender hertil. Det er altså nødvendigt at styrke indsatsen på forsknings- og udviklingsområdet, hvilket imidlertid skal ske gennem bestræbelser på sammen at optimere Fællesskabets ressourcer og ved at vælge en løsning på fællesskabsplan lige fra udarbejdelsen af programmerne.

- Støtte til små og mellemstore virksomheder

De små og mellemstore virksomheder beskæftiger 2/3 af Fællesskabets erhvervsaktive befolkning. Deres størrelse gør det i almindelighed muligt for dem at skabe gunstige vilkår for innovation, deres fleksibilitet at fremme arbejdskraftens bevægelighed. De spiller desuden en betydelig rolle for en struktureret industriopbygning i Fællesskabets ugunstigt stillede regioner. Men det er nødvendigt at forbedre det miljø, hvori de virker.

Medlemsstaterne arbejder i denne retning. Det er Fællesskabets opgave at fremme udvekslingen af oplysninger og at generalisere de mest afgørende positive resultater, idet dette først og fremmest gælder spørgsmålene vedrørende finansiering og tilstedeværelse af risikovillig kapital.

- Uddannelse og undervisning

For at der kan arbejdes henimod en økonomi med højtudviklet teknologi, må det europæiske uddannelsessystem kunne følge udviklingen i behovene og give arbejdskraften mulighed for at tilpasse sig de nye kvalifikationer, der kræves. En sådan opfattelse medfører en ændring af undervisnings- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa.

Fællesskabets bidrag til at finde løsninger på disse problemer ydes dels i form af stimulering af de finansielle forhold (Den europæiske Socialfond) dels i form af harmoniserings- og forsøgsaktioner i samarbejde med medlemsstaternes kompetente myndigheder.

- Arbejdsvilkår og mobilitet

En stor del af modstanden mod innovation og vækst skyldes de sociale omkostninger for de berørte arbejdstagere for så vidt angår geografisk og sektormæssig mobilitet, det forhold at der kræves færre og færre kvalifikationer af arbejdstagerne og ofte ringere arbejdsvilkår. Den mobilitet, der kræves i forbindelse med omstilling, og hvis sektormæssige og faglige aspekter skal fremhæves frem for de geografiske, skal kunne forenes med arbejdstagernes behov for sikring i en underbeskæftigelsesperiode.

De nødvendige ændringer skal ske i samråd med arbejdstagerne, både for så vidt angår mobilitet og arbejdsvilkår, og ikke bare påtvinges dem; byrderne i forbindelse hermed skal også fordeles mere retfærdigt.

Denne fremgangsmåde, som er ønskelig på virksomhedsplan og i medlemsstat-erne, er uøngængelig nødvendig på fællesskabsplan, såfremt man vil forebygge protektionisme og økonomisk afmatning. Treparkskonferencen og Det stående udvalg for Beskæftigelse er de mest velegnede rammer, for så vidt som de gør det muligt at overvinde skrankerne mellem det økonomiske og det sociale ansvar.

3) Fordeling af arbejdet som middel mod arbejdsløshed

Af to vigtige grunde er det berettiget at ty til denne politik, der skal supplere en helhedsstrategi for beskæftigelsen: dels den hurtige udvikling i den erhvervsaktive befolkning i de kommende år, dels den kendsgerning, at de vigtigste foranstaltninger i de to foregående afsnit først efterhånden vil kunne give resultater.

I Det stående udvalg for Beskæftigelse var der bred enighed om, at foranstaltninger vedrørende fordeling af arbejde spillede en vigtig rolle ved afhjælpning af arbejdsløsheden inden for rammerne af en helhedspolitik. Endvidere erkendtes det, at der ikke kunne være tale om at planlægge en engangsforanstaltning med alment sigte, men at der skulle udvikles en række differentierede og supplerende foranstaltninger. Disse foranstaltninger skal udvalges under hensyn til de særlige forhold i hvert land, i hver sektor og for hver af arbejdsmarkedets parter.

En samordnet indsats på fællesskabsplan er af største vigtighed med henblik på at mildne disse foranstaltningers uheldige følger af konkurrenceevnen og den indbyrdes økonomiske tilnærmelse. I Det stående udvalg for Beskæftigelse var der enighed om en almen målsætning, der gik ud på at nedsætte det samlede antal arbejdstimer for hver arbejdstager. Det blev ligeledes fastslået, at et heldigt udfald af de foranstaltninger, der skulle træffes, ville afhænge af, hvorledes omkostningerne herved bliver fordelt mellem parterne.

På udvalgets opfordring har Kommissionen fortsat beskæftiget sig med arbejdsprogrammet vedrørende samordnede foranstaltninger i Fællesskabet. Først og fremmest vil Kommissionens tjenestegrene udarbejde egnede foranstaltninger med henblik på at hindre og begrænse det systematiske overarbejde. En sådan foranstaltning er nemlig af grundlæggende betydning for, at en arbejdsfordelingspolitik, navnlig for så vidt angår en samordnet nedsættelse af den årlige arbejdstid, efterleves og virkelig lykkes.

I øvrigt forhandles der om, hvilke muligheder der er for at træffe foranstaltninger:

- for at forhindre misbrug af vikararbejde ved at lade medlemsstaternes arbejdsformidlinger føre nøjere tilsyn med vikarbureauerne;
- for at lette adgangen til erhvervsuddannelse for unge og at fremme udviklingen af ordninger vedrørende uddannelsesorlov for voksne;
- for at oprette et ekstra hold i forbindelse med skifteholdsarbejde.

Endvidere agter Kommissionen at undersøge de sociale sikringsordningers forskellige virkninger for fordeling af arbejdet, at undersøge mulighederne for at udvikle ordningerne vedrørende deltidsarbejde, uden at princippet om ligestilling tilsidesættes, og at fastslå, hvilke muligheder der er for at indføre smidigere pensionsordninger.

Dette arbejde og de påfølgende foranstaltninger vil blive udviklet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

KONKLUSIONER

For alle konferencens parter er beskæftigelsessituationen og beskæftigelsesudsigterne det vigtigste af alt. De appellerer til, at der i Fællesskabet gøres en fælles indsats med henblik på at udvikle og iværksætte en helhedsstrategi. Virkningerne af en sådan strategi vil først kunne mærkes fuldt ud på mellemlang sigt, fordi dybtgående ændringer har påvirket de indre og ydre vækstbetingelser. Men den må give håndgribelige resultater allerede i den nærmeste fremtid.

I forbindelse med de kontakter, der har fundet sted i det sidste år, har Kommissionen konstateret, at alle konferencens parter var klare over problemets omfang, hvilken dimension det har på mellemlang sigt og at det er nødvendigt at finde løsninger, der passer til de nye forhold. Alle er parate til at give deres bidrag til at nå det fælles mål: et højt beskæftigelsesniveau og en harmonisk vækst i Fællesskabet.

I. Hvis dette mål skal nås, må der gøres en indsats både i hver enkelt medlemsstat og på fællesskabsplan. I forbindelse med denne helhedsstrategi, som bør baseres på et forsøg på at holde priser og indtagter på et moderat niveau, foreslår Kommissionen, at der iværksættes en række foranstaltninger på grundlag af tre retningslinjer.

- Først og fremmest må medlemsstaterne fortsat gøre en indsats for at fremme væksten på ikke-inflationistiske betingelser i overensstemmelse med de i Bremen og Bonn vedtagne retningslinjer. Indførelse af et europæisk valutasytem vil skabe et vigtigt grundlag for tilbagevenden til en stabil vækst i Fællesskabet, idet det vil bidrage til at genoprette de økonomiske beslutningstageres, særlig investorernes, tillid. Dette er så meget desto vigtigere, som væksten skal bygge på en udvikling i de offentlige og private investeringer, hvis vore økonomiers konkurrenceevne skal sikres.

Denne udvikling i investeringerne skal altså helt og fuldt tage hensyn til den nødvendige økonomiske lønsomhed samt tage højde for kravene i vore samfund og de sociale følger, den måtte få. I øvrigt vil den af Kommissionen i programmet for en økonomisk og monetær union foreslåede endelige gennemførelse af det fælles marked om 5 år blive af virkelig betydning med henblik på en forbedring af situationen.

- Strukturtilpasningen i Fællesskabet må fortsættes med henblik på at sikre grundlaget for en sund og varig vækst i beskæftigelsen, særlig gennem konkurrenceevnen i de sektorer, der er udsat for international konkurrence. Man må søge at mobilisere kapacitets- og vækstreserverne, navnlig i Fællesskabets mindst udviklede regioner. Denne strukturtilpasning vil blive lettere, hvis Fællesskabet styrker mulighederne på sit store hjemmemarked for at sikre, at der udvikles nye former for virksomhed, samtidig med at produktiviteten øges ved hjælp af den teknologiske udvikling. I forbindelse hermed viser det sig, at strukturtilpasningen i visse sektorer i vedvarende uligevægt er mere effektiv og lettere at gennemføre på fællesskabsplan. Fællesskabet kan sørge for, at de handelspolitiske instrumenter og fællesskabssolidaritetsmidler tages i anvendelse på samordnet vis.

- Virkningen af vækst- og omstillingspolitikken vil være utilstrækkelig til, at der hurtigt kan stilles noget op over for det voksende udbud af arbejde og tilpasningsvanskelighederne på arbejdsmarkedet. Den må suppleres med en mere aktiv beskæftigelsespolitik, en fortsat forbedring af arbejdsvilkårene og en mere retfærdig fordeling af arbejdet. Spillerummene herfor er i øvrigt forskellige alt efter, hvilket land og hvilken sektor der er tale om.

Iværksættelsen af denne strategi kræver, at der bringes ofre, og sådanne ofre må fordeles retfærdigt.

II. Med henblik på at støtte denne strategi på fællesskabsplan fremsætter Kommissionen følgende forslag.

På investeringsområdet

- der gives prioritet til investeringer på områder, der vil være af betydning for fremtiden, og hvor en fællesskabsindsats kan øge den indsats, der gøres af hver medlemsstat: energi, virksomhed med højt udviklet teknologi, servicesektoren ...
- udvikling af en infrastrukturplan i Fællesskabets interesse skal være en prioriteret ramme for en økonomisk og socialt nyttig udvikling i de offentlige investeringer.

Fællesskabet kan på afgørende vis deltage i de nødvendige finansieringer på disse to områder, idet udvikling af Den europæiske Investeringsbanks indsats og indførelse af et nyt fællesskabsinstrument giver det midler hertil.

- Den udenlandske efterspørgsel skal styrkes gennem en stigning i investeringer i udviklingslandene og i tredjelandene ved Middelhavet. Et sådant program vil bidrage til at mindske udviklingskløften mellem nord og syd.

På det sociale område agter Kommissionen at fortsætte sin indsats til fordel for de kategorier, der er hårdest ramt af arbejdsløsheden, og med henblik på udvikling af en aktiv beskæftigelsespolitik.

I de sektorer, der vedvarende er i uligevagt, gennemfører Kommissionen foranstaltninger til fordel for de berørte arbejdstagere inden for de almindelige rammer for omstillingsforanstaltninger; den rådfører sig endvidere regelmæssigt med arbejdsmarkedets parter.

For så vidt angår fordeling af arbejdet søger Kommissionen på grundlag af de forhandlinger, der tidligere er ført i Det stående udvalg for Beskæftigelse, at nå frem til samordnede løsninger, der kan forenes med kravene om produktivitet og konkurrenceevne. Følgende initiativer kan forventes:

- der skal først og fremmest gennemføres en fællesskabsforanstaltning med henblik på at begrænse det systematiske overarbejde, inden der træffes foranstaltninger med henblik på at nedsætte den årlige arbejdstid for hver arbejdstager;
- der skal forberedes en foranstaltning med henblik på at hindre misbrug af vikararbejde;
- der skal fremmes en udvikling af en smidigere pensionsordning.

I øvrigt fortsætter Kommissionen sit arbejde vedrørende ændring af ordningerne for skifteholdsarbejde, bl.a. oprettelse af ekstra hold, udvikling af ikke-diskriminerende former for deltidsarbejde og udvidelse af mulighederne for uddannelse for unge og voksne.

x

x. x

Hvis denne strategi skal lykkes, må alle vise effektiv samarbejdsvilje. Kommissionen anmoder konferencens deltagere om at tage stilling til og gå ind for retningslinjerne for denne helhedsstrategi og de foranstaltninger, som må prioriteres på fællesskabsplan.

B I L A G

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22. marts 1978

Det stående udvalg for
Beskæftigelse

414/78 (CPE 6)

N O T E

Vedr.: Trettende møde i Det stående udvalg for Beskæftigelse
(21. marts 1978)

- Formandens konklusioner ved mødets afslutning

Hoslagt følger til parterne i Det stående udvalg for Beskæftigelse formandens personlige konklusioner efter det trettende møde i Det stående udvalg for Beskæftigelse den 21. marts 1978.

FORMANDENS KONKLUSIONER EFTER DET TRETTENDE MØDE I DET STÅENDE UDVALG FOR BESKÆFTIGELSE (21. MARTS 1978)

1. Det stående udvalg for Beskæftigelse drøftede i en konstruktiv atmosfære tilbunds gående problemet om arbejdsfordeling i forlængelse af drøftelserne af de prioriterede områder, der blev indkredset ved trepartskonferencen i juni 1977, med henblik på at bekæmpe den arbejdsløshed og underbeskæftigelse, som kendetegner den nuværende økonomiske og sociale situation i Fællesskabet.
2. Som arbejdsgrundlag havde Det stående Udvalg en meddelelse fra Kommissionen, der af samtlige talere blev betragtet som et værdifuldt bidrag til drøftelserne mellem de i udvalget repræsenterede parter.
3. I denne meddelelse foreslår Kommissionen, at man drøfter muligheden af et fællesskabsinitiativ til nedsættelse af arbejdstiden, undersøgelse af muligheden for fællesskabsaktioner på visse områder såsom reduktion af overarbejde, begrænsninger i skifteholdsarbejde og udvidelse af retten til efteruddannelse. Kommissionen foreslår også, at der gennemføres en undersøgelse af om og som den sociale politik har indflydelse på arbejdsfordeling, midlertidigt arbejde og deltidsarbejde.
4. Kommissionen betoner, at et fællesskabsinitiativ er ønskeligt, måske enddog nødvendigt, både for at opretholde Fællesskabets konkurrenceevne og for at medvirke til at bevare den generelle sammenhængende udvikling af Fællesskabet.

Når man drøfter arbejdsfordelingsspørgsmålet, bør man efter Kommissionens opfattelse gå ud fra følgende kriterier:

- der bør tages hensyn til de omkostninger, gennemførelsen af arbejdsfordelingsforanstaltninger medfører, og til nødvendigheden af en rimelig fordeling af sådanne omkostninger mellem de pågældende parter;
- støtteforanstaltninger bør udvikles, således at der i virksomhederne og økonomien kan foretages de nødvendige justeringer;
- arbejdsfordelingsmetoderne bør afstemmes efter de forhold, der hersker i de pågældende arbejdstageres lande, brancher eller grupper;
- der bør drages omsorg for, at visse arbejdsfordelingsforanstaltninger bringes til ophør på baggrund af beskæftigelsesudviklingen.

5. Arbejdstagernes repræsentanter understregede, at arbejdsfordeling i den nuværende beskæftigelsessituation var en ubestridelig nødvendighed i betragtning af, at vækstraten i vort økonomiske system ikke er tilstrækkelig til at absorbere den nuværende arbejdsløshed, og ligeledes ud fra det synspunkt, at en sådan fremgangsmåde ville være anti-inflatorisk.

Arbejdstagernes repræsentanter ønskede, at der på fællesskabsplan skulle indgås en fast forpligtelse til at nedsætte den gennemsnitlige arbejdstid, medens formen for denne nedsættelse kunne vælges på nationalt plan i overensstemmelse med sædvane og de gældende ordninger i medlemsstaterne. De fremhævede også nødvendigheden af at overvåge, at denne nedsættelse af arbejdstiden bliver gennemført, og foreslog, at medlemsstaterne skulle forelægge Kommissionen regelmæssige rapporter herom.

6. Arbejdsgivernes repræsentanter erkendte alvoren i den foreliggende situation og gav udtryk for, at de var rede til at undersøge spørgsmålet om arbejdsfordeling på en konstruktiv måde under hensyntagen til de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater. De henledte imidlertid opmærksomheden på vigtigheden af at undgå forhastede slutninger og fremhævede, at det ville blive nødvendigt meget grundigt at overveje følgerne af de foreslåede foranstaltninger for økonomien og for den måde, hvorpå virksomhederne arbejdede inden for de enkelte brancher og lande i Fællesskabet og internationalt.

7. Regeringsrepræsentanterne fandt det ønskeligt, at der blev gjort noget med hensyn til arbejdsfordeling. De påpegede, at i denne sammenhæng havde begge parter på arbejdsmarkedet en betydningsfuld rolle at spille. Nogle regeringsrepræsentanter henviste til, at en række foranstaltninger til fremme af arbejdsfordeling allerede var blevet indført i deres lande. Samtlige regeringsrepræsentanter gav udtryk for, at de var rede til i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at tilpasse beskæftigelsesforanstaltninger, som forpligtede de offentlige myndigheder, således at der fremkom en fast ramme for de opgaver, der skal løses af arbejdstagere og arbejdsgivere på dette område.

8. Der var i udvalget almindelig enighed om, at den bedste måde at gribe arbejdsløsheden an på, var at skabe nye arbejdspladser gennem en aktiv økonomisk, beskæftigelses- og investeringspolitik. Udvalget erkendte ikke desto mindre, at i den nuværende økonomiske situation ville det i hvert fald på kort sigt være urealistisk at forvente, at man ved en sådan politik skulle kunne absorbere den eksisterende arbejdsløshed, og var derfor enige om, at arbejdsfordelingsforanstaltninger havde en vigtig rolle at spille i bestrebelse på at bøde på de alvorlige beskæftigelsesproblemer.

Udvalget understregede vigtigheden af at overvinde såvel de principielle som de gennemførelsesmæssige vanskeligheder, navnlig hvad omkostningerne angår, som vil opstå i forbindelse med udbygningen af arbejdsfordelingsforanstaltninger, som er acceptable for alle de berørte parter.

Under drøftelsen omtaltes følgende mulige former for arbejdsfordeling:

- nedrettelse af arbejdstiden;
- forlængelse af ferien;
- begrænsning af overarbejde;
- nedsættelse af pensionsalderen;
- retten til videreuddannelse;
- begrænsning af skifteholdsarbejde;
- støtteforanstaltninger inden for social sikring.

Udvalget fandt det ikke hensigtsmæssigt på dette tidspunkt at fremkomme med specifikke forslag om disse forskellige foranstaltninger, men enedes om det generelle mål at sænke det årlige antal arbejdstimer pr. person. Det mente desuden, at såfremt arbejdsfordelingsforanstaltningerne skal have nogen indvirkning på beskæftigelsessituationen, bør arbejdsfordelingsmetoderne ikke resultere i en generel forøgelse af den præsterede overarbejdstid. For at gøre virkelige fremskridt bør der være et snævert samarbejde mellem regeringerne og arbejdsmarkedets parter om at finde frem til de bedst acceptable foranstaltninger til at nå dette mål, både på nationalt og på fællesskabsplan, og således at arbejdsmarkedets parters selvstændighed altid respekteres, særlig med hensyn til kollektive overenskomstforhandlinger, og således at regionale såvel som nationale forhold ligeledes tages i betragtning.

Kommissionen har stor betydning for fremlæggelsen af nye ideer og forslag og for at lette udvekslingen af erfaringer mellem medlemsstaterne, i betragtning af behovet for at bekæmpe arbejdsløsheden og inflationen, at opretholde Fællesskabets konkurrenceevne på verdensmarkedet, samt at bevare den generelle sammenhængende udvikling af Fællesskabet.

Medlemsstaterne bør sende regelmæssige rapporter til Kommissionen om fremskridtene på nationalt plan.

9. Udvalget nåede til den slutning, at drøftelserne skulle fortsætte på fællesskabsplan i løbet af de kommende måneder som forberedelse til den næste treparts-konference, som vil behandle spørgsmålet om arbejdsfordeling som et led i sin helhedsstrategi for at skabe økonomisk opgang og fuld beskæftigelse igen. Denne strategi omfatter ligeledes beskæftigelsesundersøgelser i servicesektoren (herunder den offentlige sektor), såvel som undersøgelser af forholdet mellem investering og beskæftigelse og af den europæiske industris konkurrenceevne i den aktuelle internationale situation.

De fortsatte drøftelser vedrørende arbejdsfordeling vil nok blive ført i en snævrere sammenhæng, og Kommissionen kunne eventuelt blive anmodet om at tage initiativ til at sammenkalde alle de berørte parter med henblik på at fortsætte det arbejde, udvalget har påbegyndt i dag.

I betragtning af, at et af hovedemnerne for drøftelsen i Det europæiske Råd den 7.-8. april 1978 er den økonomiske og sociale situation i Fællesskabet, er der i udvalget enighed om, at disse konklusioner ved denne lejlighed bringes til Det europæiske Råds kendskab.

DE EUROPEISKE FÆLLESSKABER

Det stående udvalg for Beskæftigelse

Bruxelles, den 18. maj 1978
637/78 (CPE 10) (22.05)

NOTE

Vedr.: Det fjortende møde i Det stående udvalg for Beskæftigelse
(12. maj 1978)

- Formandens konklusioner ved afslutningen af mødet

Hoslagt følger til parterne i Det stående udvalg for Beskæftigelse formandens egne konklusioner efter arbejdet på det fjortende møde i Det stående udvalg for Beskæftigelse den 12. maj 1978

FORLÅNDENS KONKLUSIONER VED AFSLUTNINGEN AF MØDET I DET
STÅENDE UDVALG FOR BESKÆFTIGELSE (den 12. maj 1978)

1. Det stående Udvalg for Beskæftigelse fortsatte sin drøftelse af de prioriterede områder, der blev truffet afgørelse om på trepartskonferencen i juni 1977 med henblik på i samme ånd som kom til udtryk i Det europæiske Råd i København at iværksætte en effektiv strategi til bekæmpelse af den vedvarende arbejdsløshed, der findes i Fællesskabet. Det foretog en detaljeret udveksling af synspunkter vedrørende strukturerne i servicesektoren, herunder den offentlige sektor, vedrørende dens økonomiske ramme, dens udviklingsmuligheder og dens fremtidige muligheder både med hensyn til beskæftigelse og de sociale mål.
2. Det stående Udvalg for Beskæftigelse noterede, at dette problem nu for første gang blev taget op på fællesskabsplan og udtrykte sin påskønnelse af Kommissionens første analyse.
3. Arbejdsgivernes repræsentanter fremhævede generelt, at betingelsen for vækst i servicesektoren, den tredje sektor, med henblik på at fremme beskæftigelsesmulighederne var vækst i den primære og sekundære sektor og lige konkurrencevilkår for den offentlige og den private sektor. De understregede ligeledes, at man uden for den private servicesektor i forbindelse med en omhyggelig analyse af udsigterne for hver enkelt branche først og fremmest burde lægge vægt på at fremme de små og mellemstore virksomheder ved at reducere de ulemper, der virker som en hæmsko på deres aktiviteter, især for så vidt angår finansielle byrder og adgang til markeder og kredit.

De advarede mod enhver tendens til at påvirke markedsmechanismerne i det økonomiske system og gav udtryk for, at de i videst mulig udstrækning fastholder princippet om privat ledelse inden for servicesektoren.

De indtog imidlertid ikke en negativ holdning til særlige foranstaltninger fra de offentlige myndigheders side for at sætte folk i arbejde inden for servicesektoren med henblik på at opfylde visse samfundsmæssige behov. For at gøre nytte måtte sådanne foranstaltninger imidlertid sætte arbejderne i stand til at erhverve faglige kvalifikationer, der kunne hjælpe dem til varig beskæftigelse.

Arbejdsgiverrepræsentanterne tog afstand fra en forhåndskritik af investeringer til rationalisering af aktiviteter inden for serviceområdet; sådanne investeringer ville under alle omstændigheder på lang sigt have gavnlig indvirkning på beskæftigelsen.

4. Arbejdstagernes repræsentanter fremhævede serviceområdets store betydning for beskæftigelsen, i betragtning af at der var store udekkede behov, og på mange områder plads til forbedringer inden for de nuværende fag, især på de områder, der er nødvendige for bevarelsen af livskvaliteten.

De mente, at diskussionerne først og fremmest burde dreje sig om den offentlige servicesektor, og de gik imod tendensen til kun at overføre til den offentlige servicesektor sådanne serviceområder, der ikke er markedsbestemte og ulønsumme.

De havde den opfattelse, at finansieringen af de foranstaltninger, som skal træffes inden for servicefagene, bør vurderes på baggrund af de besparelser, som kan opnås ved at der ikke skal udbetales arbejdsledighedsunderstøttelse til de personer, der kan finde beskæftigelse på denne måde og under hensyntagen til indtægter fra skatter og sociale sikringsbidrag fra de personer, som atter har en indtægt.

Endvidere vil en mere selektiv skattepolitik generelt skaffe yderligere ressourcer, som kan anvendes til oprettelse af nye stillinger. Arbejdstagerrepræsentanterne gav endvidere udtryk for frygt med hensyn til investeringer i teknologiske nyanskaffelser inden for serviceområdet. Sådanne investeringer vil kunne nedsætte beskæftigelsen og degradere kvalificeret arbejdskraft.

Yderligere påpegede de, at man inden for serviceområdet burde lægge vægt på at forbedre arbejdsforholdene og fremme erhvervsuddannelsen med det formål at sikre arbejdstagernes rettigheder i denne sektor. De omtalte også nødvendigheden af arbejdsfordelingsforanstaltninger.

5. Regeringsrepræsentanterne omtalte den politik, der føres i deres lande og gentog deres synspunkter vedrørende de væsentligste aspekter af situationen inden for servicefagene. De pegede specielt på nødvendigheden af at rette offentlig støtte til investeringer mod tilvejebringelse af bedre ligevegt mellem øgede kapitalinvesteringer og investeringer med henblik på oprettelse af ny beskæftigelse. Også serviceområdet burde drage fordel af denne støtte.

I skole- og erhvervsuddannelsesstrukturerne bør der endvidere tages hensyn til kravene i forbindelse med udviklingen af servicesektoren. Opmærksomheden henledes yderligere på nogle medlemsstaters erfaring med at lade arbejdsløse udføre arbejde, der kommer offentligheden til gode.

6. Udvalget påpegede, at beskæftigelsesproblemet bedst kunne løses ved at der skabes nye arbejdspladser gennem en generel økonomisk vækst.

7. Det erklærede, at servicesektoren spiller en vigtig rolle i denne forbindelse, da der her kan tilbydes et betydeligt antal stillinger, og da det kan forventes, at tendensen med et stadig større antal beskæftigede i servicesektoren vil fortsætte, selv om den har været mindre markant under den nuværende økonomiske situation.

8. Udvalget var imidlertid af den opfattelse, at kendskabet til servicesektoren er for ringe. Der må gøres yderligere fremskridt med hensyn til udbredelsen af viden herom og for at skabe et bedre grundlag for egentlige beslutninger. Det er derfor påkrævet at foretage mere indgående undersøgelser. Kommissionen blev følgelig anmodet om i samarbejde med medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter at træffe de nødvendige foranstaltninger i denne forbindelse. I disse undersøgelser bør Kommissionen især koncentrere sig om, hvorledes der kan gøres bedre brug af Fællesskabets bestående finansieringsmuligheder, som kan bidrage til at udvikle en effektiv servicesektor inden for grænserne af de forhåndenværende ressourcer og under hensyntagen til Fællesskabets politik på andre områder.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

UDVALGET FOR ØKONOMISK
POLITIK

Formanden

Bruxelles, den 2. juni 1978
II/377/78-DA

FORMANDEN FOR UDVALGET FOR ØKONOMISK POLITIK KONKLUDERER

1. Udvalget for økonomisk politik og arbejdsmarkedets parter har haft en detaljeret drøftelse af to dokumenter: "beskæftigelse og investering" og "internationalt miljø, vækst og sektorbestemte forandringer". Disse dokumenter er blevet udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene som led i forberedelsen af den kommende treparts-konference. Der blev også fremdraget visse makroøkonomiske aspekter af forslagene til en arbejdsfordeling.

2. Der var bred enighed om, at det var nødvendigt at forbedre de kvantitative og kvalitative muligheder for indtægts- og formuedannelsen inden for de forskellige EF-landes økonomi. Det er den eneste måde, hvorpå man kan opsluge den nuværende arbejdsløshed og oprette et tilstrækkeligt antal arbejdspladser til det større antal personer, der sluses ud på arbejdsmarkedet som følge af den demografiske og sociale udvikling. Hvis der ikke sker en hurtigere vækst, er der alvorlig fare for, at arbejdsløsheden når op over det høje niveau, den allerede nu befinder sig på, trods den fortsatte usikkerhed omkring den fremtidige vækstrate for produktiviteten. Den vækstrate, der kræves for at opnå fuld beskæftigelse er betydeligt højere end den, der aftegner sig på mellemlang sigt i tilfælde af en uændret økonomisk politik.

3. En samordnet indsats til stimulering af den økonomiske vækst, som alle medlemsstaterne (og andre indflydelsesrige lande) har gjort, og som består i differentierede foranstaltninger, der er tilpasset hvert enkelt lands specielle økonomiske situation, vil imidlertid have gode muligheder for at kunne medføre en samordnet økonomisk opgang, uden at visse medlemsstaters betalingsbalance forringes alvorligt, og uden at den stadig nødvendige bekæmpelse af inflationen lider skade derved.

4. Begge parter var dog enige om, at de økonomiske vanskeligheder ikke kan overvindes alene ved hjælp af den klassiske politik, nemlig en regulering af efterspørgslen. En sådan politik må suppleres med en helhedsstrategi på mellemlang sigt, som ved yderligere foranstaltninger på makro- og mikroøkonomisk plan, samt en større samstemmighed og et nærmere samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og regeringerne skal bidrage til en varig forbedring af vækstbetingelserne.

5. Forøgelse af investeringerne bør være en af hovedhjørnestenene i den fremtidige strategi. Der var fuldstændig enighed om den konklusion, at der kun kunne opnås et tilstrækkelig højt investeringsniveau, såfremt den endelige efterspørgsel er tilstrækkelig stor; men det er dog ikke nok. Man må også inden for rammerne af en samlet strategi samtidig søge at dæmpe omkostningsstigningen; det bør arbejdsgiverne og fagforeningerne tage hensyn til ved deres forhandlinger. I visse medlemsstater har det offentlige investeringsniveau været og er fortsat for lavt i betragtning af størrelsen af den uudnyttede kapacitet. På dette område er der stadig muligheder for ekspansion.

6. Arbejdsgiverrepræsentanterne understregede betydningen af en forbedring af virksomhedernes rentabilitet i faste priser, der skal give dem mulighed for at rette op på deres økonomiske situation og øge investeringerne. De anser det ligeledes for nødvendigt, at der skabes bedre betingelser for en varig vækst, især en afdampning af inflationen og en større stabilitet på det internationale valutamarked, der begge vil have en positiv indvirkning på beslutningerne om at investere. Det er nu blevet alt for risikabelt at træffe sådanne beslutninger fordi man ikke har pålidelig oplysninger om den langsigtede rentabilitet at støtte sig til. Det er et vigtigt aspekt i forbindelse med forbedringen af erhvervslivets kår; en sådan forbedring bør også indbære, at man reducerer antallet af de forskellige urimelige forpligtelser af enhver art, men de især administrative og skattemæssige pligter, der pålægges firmaerne, og som hæmmer deres aktivitet. Desuden fremhævede arbejdsgiverrepræsentanterne vigtigheden af at øge støtten til oprettelse af nye selvstændige virksomheder.

7. Arbejdstagerrepræsentanterne understregede, at den offentlige sektor måtte spille en central rolle, når man skulle have gang i investeringerne, og at det også var nødvendigt, at stimulere forbruget, især hos de lavtlønnede. De mente ligeledes, at det ville være lettere at løse de strukturelle problemer, såfremt man i højere grad benyttede sig af økonomisk og industriel planlægning, og herunder anvendte specielle fremgangsmåder, såsom programaftaler eller anmeldelse om investeringer.

De ønskede, at man specielt rettede opmærksomheden mod de multinationale selskaber, som efter deres opfattelse kan koncentrere deres produktion inden for eller uden for Fællesskabet for herved at minimere skatten og maksimere profitten. Disse virksomheder burde i deres politik overholde bestemmelser, der er indgået på internationalt plan, og som tager sigte på at forebygge uønskede følger for strømmene af varer, arbejde og kapital.

8. Generelt set blev det erkendt, at det var nødvendigt at øge investeringerne. Til gengæld var der forskellige opfattelser af om de almindelige skattemæssige stimuleringer til øget investering var gavnlige. På den anden side blev det anført, at anvendelsen af visse former for selektiv støtte kan rejse alvorlige udvælgelsesproblemer og føre til konkurrenceforvrængninger.

9. Skønt der var almindelig enighed om, at den bedste måde at komme arbejdsløsheden til livs på var at skabe nye arbejdspladser gennem en aktiv politik på det økonomiske og investeringsmæssige område, så blev det dog også anset for urealistisk at tro, at den økonomiske politiks klassiske instrumenter inden for et kort tidsrum vil kunne afskaffe arbejdsløsheden. Derfor måtte der træffes yderligere særlige foranstaltninger.

I den forbindelse mente arbejdstagerrepræsentanterne, at man på europæisk plan måtte drøfte størrelsen af ansættelsespræmier og disses forenelighed med de gældende bestemmelser. De mente i øvrigt, at der burde foretages yderligere undersøgelser af de økonomiske konsekvenser af arbejdsfordelingen, samt af mulighederne for at yde offentlig støtte af midlertidig karakter i det omfang, en sådan støtte vil føre til udsættelse af det beløb, der udbetales i arbejdsløshedsunderstøttelse.

Arbejdsgiverrepræsentanterne udtrykte tvivl om, hvorvidt sådanne foranstaltninger ville føre til en mindskelse af arbejdsløsheden. De holdt fast ved, at det var nødvendigt at få arbejdsmarkedet til at fungere bedre. Til den ende var det især nødvendigt at styrke erhvervsuddannelsen, så man kunne mindske de strukturelt betingede skævheder mellem udbud og efterspørgsel efter arbejde.

10. Der var bred enighed om, at protektionisme principielt set er noget uønskværdigt, ja endog farligt eftersom den kan være en trussel mod både den internationale arbejdsdeling, udvidelsen af verdenshandelen og produktiviteten. Endvidere understregedes nødvendigheden af at respektere betingelserne for loyal konkurrence og at være opmærksom på beskæftigelsesproblemerne.

11. Der bør kun ydes støtte til de enkelte sektorer med det formål at fremme, en for dem nødvendig modernisering og strukturomlægning. For så vidt en sådan støtte er nødvendig, bør den - som national støtte eller EF-støtte - fortrinsvis ydes som en tidsbegrænset og gradvis aftagende støtte.

Arbejdstagerrepræsentanterne henviste til den erklæring fra Det europæiske Råds møde i København, hvori det siges, at der må føres trepartssamtaler på europæisk plan til løsning af de alvorlige problemer omkring overkapaciteten i talrige industrisektorer, og med henblik på at skabe en industristruktur, der kan stå sig i konkurrencen på verdensmarkedet.

12. På baggrund af de forandringer, der er ved at ske inden for den internationale arbejdsdeling, ville en større overførsel af reelle ressourcer til udviklingslandene være et væsentligt bidrag til en EF-vækststrategi. En konsekvens af Fællesskabets politik vedrørende udviklingshjælp vil desuden være at grænserne åbnes for varer fra udviklingslandene. Dette medfører i visse tilfælde, at der må skabes grundlag for en overgang til nye sektormæssige strukturer i EF-medlemslandene.

BILAG IV

TABEL 1

De vigtigste makroøkonomiske aggregaters udvikling inden for Fællesskabet

Land	Bruttonationalprodukt i faste priser (forskelle i %)					Antal arbejdsløse i % af den erhvervsaktive befolkning				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Danmark	-0,6	-1,2	6,3	1,9	1,0	3,1	5,0	5,1	5,9	7,2
Tyskland	0,5	-2,1	5,6	2,8	2,7	2,2	4,1	4,1	4,0	3,9
Frankrig	2,8	0,3	4,6	3,0	3,0	2,8	4,2	4,4	5,1	5,5
Irland	2,1	1,2	2,9	5,5	6,0	5,7	7,9	9,4	9,4	8,9
Italien	4,2	-3,5	5,7	1,7	2,2	(5,2)	(5,7)	(6,0)	7,2	7,6
Nederlandene	4,2	-0,9	4,5	2,4	1,9	2,8	4,0	4,3	4,2	4,2
Belgien	4,7	-2,1	5,7	1,3	2,5	3,1	5,2	6,7	7,3	7,2
Luxembourg	5,0	-11,0	2,9	1,3	2,5	-	-	0,3	0,5	1,2
Det Forenede Kongerige	-0,6	-1,6	2,6	1,0	3,2	2,4	3,9	5,2	5,6	6,0
Fællesskabet	1,8	-1,5	4,8	2,3	2,6	2,9	4,4	5,0	5,5	5,8

Land	Implicitte forbrugerpriser (forskelle i %)					Løbende poster på betalingsbalancen (1 000 mio US-dollar)				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Danmark	12,3	9,5	10,1	10,1	9,0	-1,0	-0,6	-2,0	-1,7	-1,2
Tyskland	7,0	6,2	4,5	3,8	2,8	10,0	4,3	3,7	3,9	6,4
Frankrig	13,4	11,7	9,9	9,1	9,2	-6,0	-0,1	-6,1	-3,3	-0,8
Irland	15,8	21,8	18,5	13,9	8,0	-0,7	0	-0,2	-0,2	-0,4
Italien	21,0	17,6	17,9	18,0	12,5	-8,0	-0,5	-2,8	2,3	5,7
Nederlandene	9,7	10,7	9,2	6,8	4,4	2,1	1,7	2,8	0,4	-0,4
Belgien	12,2	12,1	7,7	6,6	4,0	0,8	0,3	-0,3	0	0,1
Luxembourg	9,5	10,7	9,8	6,7	3,1	0,8	0,3	-0,3	0	0,1
Det Forenede Kongerige	16,5	23,6	15,5	14,2	8,6	-8,2	-3,6	-2,0	0,5	-0,5
Fællesskabet	12,7	12,8	10,0	9,0	6,9	-11,0	1,5	-7,0	1,9	10,4

Kilde: Kommissionens tjenestegrene

BILAG IV

TABEL 3

Aflønning af de ansatte pr. produceret enhed
(Forskelle i % i forhold til foregående år)

	År	Danmark	Tyskland	Frankrig	Irland	Italien	Nederlan- dene	Belgien	Luxem- bourg	Det For- enede Kongerige	EF
Aflønning af de ansatte pr. produceret enhed (1)	1974	13,5	9,4	15,6	18,4	19,7	11,6	14,6	20,6	21,8	14,9
	1975	15,2	6,8	19,3	30,7	26,0	14,3	17,5	24,6	32,3	17,5
	1976	7,1	1,4	8,8	-	15,4	6,2	8,8	7,2	11,4	7,2
	1977	7,9	4,2	10,0	-	19,8	6,3	7,7	7,0	8,7	8,5
	1978	8,5	3,3	9,3	-	12,5	5,6	4,5	1,5	9,5	7,5

(1) Udviklingen i aflønningen af de ansatte, sammenlignet med udviklingen i BNP i faste priser.

TABEL 4

Udviklingen i de faste investeringer
(Forskelle i omfanget udtrykt i % i forhold til foregående år) (a)

	År	Danmark	Tyskland	Frankrig	Irland	Italien	Nederlan- dene	Belgien	Luxem- bourg	Det For- enede Kongerige	EF
Offentlige investeringer	1974	- 4,2	7,4	- 3,6	-	- 2,8	- 0,9	- 6,7	2,6	- 12,9	- 1,1
	1975	- 0,6	- 3,0	11,2	-	- 2,0	12,0	8,8	6	- 9,9	1,7
	1976	2,7	- 3,9	5,4	-	0,7	- 2,9	4,8	11,9	- 3,4	0
	1977	0,5	- 3,7	0	-	- 3,3	- 8,8	5,0	4,2	- 17,7	- 2,0
	1978	4,5	6,6	3,8	-	2,2	0,9	8,3	5,7	- 3,4	3,0
Virksomheder uden for boligsektoren (b)	1974	- 4,3	- 11,2	0,5	-	4,7	- 0,4	8,6	- 5,3	1,8	- 2,3
	1975	- 10,5	- 1,4	- 8,5	-	- 15,2	- 7,5	- 2,5	- 15,3	- 4,4	- 0,0
	1976	20,1	7,3	5,6	-	4,5	- 3,0	- 5,9	- 9,8	- 2,3	2,0
	1977	- 2,3	4,8	- 0,8	-	1,3	16,8	0,7	4	0,8	2,6
	1978	0,8	4,1	3,0	-	- 1,5	- 3,1	2,3	- 2	0,1	2,5
Boligsektoren	1974	- 28,3	- 16,8	4,9	-	2,7	- 12,9	15,2	15	- 7,5	- 4,0
	1975	- 18,2	- 10,4	- 3,5	-	- 10,9	- 6,8	- 4,0	- 7,8	3,9	- 0,4
	1976	26,7	6,7	- 0,1	-	- 3,4	1,9	15,4	- 10	0	3,5
	1977	- 5,0	2,3	- 1,0	-	- 1,8	15,0	- 1,9	0	- 11,3	- 0,7
	1978	- 5,0	4,0	- 1,3	-	0	0	- 3,0	0	11,5	1,7
I alt	1974	- 9,0	- 9,9	- 0,6	- 5,3	3,5	- 3,6	8,0	2,0	- 2,3	- 3,0
	1975	- 9,5	- 4,2	- 2,6	- 6,6	- 13,0	- 4,2	- 1,5	- 8,6	- 3,6	- 1,0
	1976	17,7	5,0	3,9	4,4	1,9	- 1,9	0,8	- 4,2	- 2,0	3,0
	1977	- 1,8	2,7	- 0,6	8,0	0,1	11,7	0,5	3,2	- 3,9	1,7
	1978	0,1	4,4	1,3	10,0	- 1,3	2,1	1,7	1,1	4,1	2,5

(a) Udeladt er omfanget af Kommissionens tjenestegrene.

(b) For numerne af EMS drejer det sig om ikke-finansielle selskaber og selskaber uden for finanssektoren, kreditinstitutter og forsikringselskaber.

